

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Liv, död och försoning

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Litterära verk och författare i olika genrer och former, inklusive litterära strömningar och traditioner.	Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp.
Berättande och beskriver hur författare använder språk och stil för att förmedla budskap och känslor.	Den muntliga framställningen är sammanhängande och begriplig.
Sammanhang och teman i litteraturen, som livets villkor, döden och försoning.	Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa.

[Lgr 22, Svenska 1]

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Dan Anderssons verk (10 min)

- Presentera Dan Andersson som författare och hans betydelse för den svenska litteraturen.
- Sammanfatta novellens handling och tema.
- Diskutera titeln "Om vintern i de stora skogarna" och dess symbolik.
- Ställ frågor kring elevers förväntningar på berättelsen.

2. Temat liv och död (15 min)

- Definiera begreppen liv, död och försoning i litteraturen.
- Diskutera hur dessa teman kan framställas i olika genrer.
- Visa exempel på hur författare använder dessa teman för att påverka läsarens känslor.
- Dela in klassen i små grupper för att diskutera egna reflektioner kring temat.

3. Textanalys av novellen (15 min)

- Gå igenom novellens struktur och centrala element (karaktärer, miljö,

handling).

- Diskutera symboler och metaforer i texten.
- Analysera hur Dan Andersson skapar stämning och känsla genom sitt språk.
- Be eleverna att ge exempel på specifika passager som berör dem.

4. Avslutande diskussion (10 min)

- Sammanfatta lektionen och vikten av att förstå teman i litteraturen.
- Diskutera hur Dan Anderssons livserfarenheter kan ha påverkat hans skrivande.
- Ställ öppna frågor kring hur eleverna ser på liv och död i relation till dagens samhälle.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Dan Anderssons liv och verk.** Andersson föddes 1888 och var en del av den tidiga 1900-talets litterära rörelser. Hans teman kretsar ofta kring natur, liv och död.
- **Försoning med döden.** Temat försoning i litteraturen handlar om hur karaktärer accepterar livets slut och de känslor som följer med det.
- **Skrönor och folktro.** Många av Anderssons berättelser är influerade av svenska skräcknoveller och folktro, vilket ger en folklig dimension till hans skrivande.
- **Språk och stil.** Anderssons språk är rikt på bilder och stämningar, vilket gör hans texter lätta att relatera till men även komplexa att analysera.
- **Naturens roll.** Skogen och naturen har en central plats i Anderssons texter, som ofta används som symboler för livets cykler.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Försoning	Handlingen av att försonas eller göra fred med något, ofta i relation till döden.	Från fornnordiska "forson"
Skröna	En berättelse eller saga som ibland är baserad på verkliga händelser.	Från nederländska "scherpna"
Symbolik	Användning av symboler för att representera idéer eller kvaliteter.	Från grekiska "symbolon"
Metafor	En jämförelse mellan två orelaterade ämnen utan att använda "som".	Från grekiska "metaphora"

Ord	Förklaring	Etymologi
Allegori	En berättelse som fungerar på två nivåer: bokstavlig och symbolisk.	Från grekiska "allegoria"

Diskussionsfrågor

- Hur påverkar miljön och naturen människans liv och val i Dan Anderssons berättelse? Kan vi se paralleller till dagens samhälle?
- Vilken roll spelar döden i våra liv och hur kan vi försonas med den? Finns det kulturella skillnader i hur vi ser på döden?
- I vilken utsträckning påverkar en författares livserfarenhet deras författarskap? Kan ni ge exempel på författare som skriver utifrån personliga upplevelser av liv och död?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper om fyra och får i uppgift att skapa en kort dramatisk scen baserad på en del av Dan Anderssons novell. De ska välja ett specifikt ögonblick från berättelsen som de tycker är viktigt och gestalta det med hjälp av dialog och kroppsspråk. Varje grupp får 20 minuter att repetera och 5 minuter att framföra sin scen för klassen. Efter varje framträdande ska klassen ge konstruktiv feedback och diskutera hur scenen relaterar till novellens teman.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vad handlar novellen om?	En gammal man som dör i skogen på vintern.
2. Vilka teman presenteras i berättelsen?	Liv, död och försoning.
3. Hur skapas stämning i texten?	Genom språk, bilder och miljöbeskrivningar.
4. Vad kan vi lära oss av huvudkaraktärens liv?	Att leva med generositet och godhet.
5. Vilken symbolik finns i skogen?	Skogen symboliserar livets cykler och döden.
6. Hur påverkar miljön karaktärens liv?	Den är avgörande för hans livsöde.
7. Vilka känslor väcker berättelsen hos läsaren?	Reflektioner kring liv och död, melankoli.
8. Hur kan vi relatera novellens tema till vår egen värld idag?	Genom att diskutera vår syn på döden och livets värde.

Hemuppgift

Skriv en kort essä där du reflekterar över temat liv och död i Dan Anderssons novell "Om vintern i de stora skogarna". Diskutera hur du tolkar försoningen med döden och vilka känslor och tankar novellen väcker hos dig. Använd exempel från texten för att underbygga dina resonemang. Hemuppgiften ska vara mellan 500-800 ord och lämnas in veckan efter lektionen.

Citat

"Att leva är att dö, men livet är en dröm." – Dan Andersson, 1910.
Detta citat speglar temat i Anderssons verk, där livets kortvarighet och drömmarnas betydelse för människans upplevelser betonas. Det kopplar an till novellens centrala frågor om liv, död och hur vi försonas med vår egen livsresa.

Tags: [Lektion](#)